

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ  
Факультет сценічного мистецтва  
Кафедра режисури

## **СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

### **«СЦЕНОГРАФІЯ МАЛИХ ФОРМ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА»**

Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність - 026 «Сценічне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Режисура шоу та артпроектів»

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Харків, 2024


Силабус склав:

викладач, головний художник Харківського театру для дітей та юнацтва -  
**Аркадій ЧАДОВ**


Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри режисури

Протокол № 2 від 28 серпня 2024 р.


В.о. завідувача кафедри режисури  Ольга ЛАЧКО  
Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри режисури

Протокол № 6 від 13 листопада 2024 р.

Завідувачка кафедри режисури  Ольга ЛАЧКО


Силабус затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва ХДАК

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року


Голова ради факультету СМ  Роман НАБОКОВ

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва ХДАК

Протокол № 4 від 28 листопада 2024 року

Голова ради факультету СМ  Роман НАБОКОВ

## 1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1.	Назва дисципліни	Сценографія малих форм сценічного мистецтва
2.	Викладач	 <p>Чадов Акркадій Андрійович Авторський профіль: <a href="https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/r/chadov.html">https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/r/chadov.html</a></p>
3.	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	067 748 28 58 <a href="mailto:arkadyi_chadov@xdak.ukr.education">arkadyi_chadov@xdak.ukr.education</a>
4.	Інформація про консультації / Дні занять	Онлайн-консультації в класі курсу: <i>код курсу в Classroom</i> четвер об 11.40, а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
5.	Логіка вивчення курсу	<p><b>Пререквізити:</b> Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: “Основи режисури та майстерності актора”, “Режисура шоу та артпроектів (4 сем)”, “Сценарна майстерність”, “Режисерська діяльність у сучасному театральному мистецтві”, “Історія костюма” тощо.</p> <p><b>Постреквізити:</b> Знання практичних основ створення сценографії полегшують засвоєння дисциплін: «Режисура шоу та артпроектів», «Методика організації шоу та артпроектів» крім того знання можуть бути використані при розробці та втіленні власного творчого проекту.</p>

## 2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс «Сценографія малих форм сценічного мистецтва» є курсом, що продовжує підготовку для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітня програма «Режисура шоу та артпроектів». Зміст курсу доповнює основні практичні засади широкої сфери режисерської діяльності в сценічному мистецтві, висвітлює розробку сценографічного задуму малих форм сценічного мистецтва разом з художником.

## 3. МЕТА КУРСУ

Ознайомити майбутнього режисера з основами сценографії та головними напрямками роботи з художником у процесі створення та втілення задуму малих форм сценічного мистецтва.

## 4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК12. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.

СК18. Здатність здійснювати професійну режисерську та організаційну діяльність при постановці сценічних творів: артпроектів, вистав, театралізованих видовищ, свят, шоупрограм та інших форм сценічного мистецтва.

### 5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН10. Обирати оптимальні художньо-виразні та технічні засоби у відтворенні креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту). Використовувати фахові знання щодо здійснення самостійних режисерських постановок (концертів, свят, шоупрограм, артпроектів тощо) під час професійної діяльності.

ПРН13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН21. Презентувати результати професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефхівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

### 6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

<b>Ознаки курсу</b>	Обов'язкова компонента
<b>Формат курсу</b>	денна/заочна форма навчання, 5 семестр
<b>Обсяг курсу</b>	кількість кредитів -3.0
	загальна кількість годин - 90
	аудиторних- 30 /10
	самостійна робота – 60 /80
<b>Технічне і програмне забезпечення / обладнання</b>	Переносна мультимедійна система: Проектор ViewSonic VS13870 2015 р. Колонки Sven BF21R 2015 р. Переносний екран. Ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.). Програмне забезпечення: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71 , Libra Office 24.8.2, Open Office 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування). Проектор мультимедійний Ben QMX808 ST, інтерактивна дошка Tecno WC (введення у експлуатацію – 2020 р.). Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.
<b>Форми, види навчальних занять та методи навчання</b>	<b>Форми:</b> навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи <b>Види:</b> практичні заняття <b>Методи навчання:</b> практичний метод; проблемний (проблемно-пошуковий) метод; інтерактивні методи (метод проєктів).
<b>Поточний контроль</b>	виконання завдань практичної роботи: опанування особливостями роботи художника і режисера в процесі створення естрадного / концертного номера, складання режисером плану-завдання художнику;

	виконання завдань самостійної роботи: (відпрацювання етапів співпраці режисера з художником над створенням сценографії естрадного / концертного номера
<b>Підсумковий контроль</b>	Залік
<b>Політика курсу*</b>	<p>Умовами опанування навчальної дисципліни: «Сценографія малих форм сценічного мистецтва» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● систематичне виконання усіх поставлених завдань;</li> <li>● дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (<a href="https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf</a>);</li> <li>● дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – <a href="https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html">https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html</a>; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (<a href="https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html">https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html</a>);</li> <li>● запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» <a href="https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf</a></li> <li>● невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (<a href="https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf</a>)</li> <li>● визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» <a href="https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf</a></li> </ul>

## 7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	Л	П	С	Усього	Л	П	С
	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>5 семестр</b>								
<b>Розділ 1. Сценографія малих формах сценічного мистецтва: особливості створення</b>								
Тема 1. Сценографія й естрада, їх спільність та різниця, взаємний вплив.	7	-	2	5	7	-	1	6
Тема 2. Особливості роботи художника та режисера у процесі створення малих форм сценічного мистецтва (естрадний/концертний номер, мовна вистава тощо).	7	-	2	5	7	-	1	6
<i>Разом за розділом 1</i>	<i>14</i>		<i>4</i>	<i>10</i>	<i>14</i>	-	<i>2</i>	<i>12</i>
<b>Розділ 2. Етапи роботи художника над втіленням малих форм сценічного мистецтва</b>								
Тема 3. Складання режисером плану-завдання художнику.	12	-	2	10	12	-	1	11

Тема 4. Робота художника з актором або виконавцем над розробкою гриму та костюму.	12	-	2	10	12	-	1	11
Тема 5. Постановочна робота режисера над естрадним/концертним номером із використанням сценографічного матеріалу.	25	-	10	15	25	-	3	22
Тема 6. Постановочна робота режисера над масовим заходом, видовищем, артпроектом із використанням сценографічного матеріалу.	27	-	12	15	27	-	3	24
<i>Разом за розділом 2</i>	76	-	26	50	76	-	8	68
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>-</b>	<b>30</b>	<b>60</b>	<b>90</b>	<b>-</b>	<b>10</b>	<b>80</b>

## 8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

### Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Усне опитування - максимально 12 балів (6 тем по 2 бали);

Виконання практичного завдання - максимально 28 балів (6 тем 2/ 10 балів);

Самостійна робота - максимально 30 балів (6 тем 4/7 балів);

Підсумковий контроль (залік) максимально 30 балів.

**Всього 100 балів**

### Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточна успішність						Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	30	100
8	8	8	8	19	19		

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
74-81	<b>C</b>		
64-73	<b>D</b>	задовільно	
60-63	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 9. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ/СЕМІНАРСЬКИХ/ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

за даним курсом не передбачено

## 10. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література	Кількість балів, які може отримати здобувач
Тема 1. Сценографія й естрада, їх спільність та різниця, взаємний вплив.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття сценографії та естради</li> <li>2. Створення візуального образу</li> <li>3. Використання декорацій, освітлення, костюму</li> <li>4. Візуальна мова сценографії</li> </ol>	1; 2; 6	2
Тема 2. Особливості роботи художника та режисера у процесі створення малих форм сценічного мистецтва (естрадний/концертний номер, моновистава тощо).	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Концентрація на деталях</li> <li>2. Мінімалізм та лаконічність</li> <li>3. Фокус на акторі</li> <li>4. Інноваційні підходи</li> <li>5. Враховування цільової аудиторії, атмосфери та стилю виступу, створюючи відповідні візуальні та драматургічні рішення.</li> </ol>	1; 4	2
Тема 3. Складання режисером плану-завдання художнику.	<p>Етапи складання плану-завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Аналіз драматургічного матеріалу:</li> <li>• Формулювання загальної концепції:</li> <li>• Визначення ключових сцен та епізодів:</li> <li>• Надання художнику візуальних матеріалів:</li> <li>• Формулювання завдань для художника:</li> <li>• Обговорення та узгодження</li> </ul>	4	2
Тема 4. Робота художника з актором або виконавцем над розробкою гриму та костюму.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Обговорення образу та концепції</li> <li>2. Створення ескізів</li> <li>3. Примірка та коректування</li> <li>4. Виготовлення костюма та гриму</li> <li>5. Фінальна примірка та репетиції</li> </ol>	3; 8	2
Тема 5. Постановочна робота режисера над естрадним/концертним номером із використанням сценографічного матеріалу.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сценографія як нерозривна частина концепції та ідеї вистави.</li> <li>2. Драматургія та візуальна мова вистави</li> <li>3. Створення єдиного художнього образу вистави</li> <li>4. Взаємодія з глядачем: сценографія вистави як емоційний контакт.</li> </ol>	1; 4	10

Тема 6. Постановочна робота режисера над масовим заходом, видовищем, артпроектом із використанням сценографічного матеріалу.	1. Сценографія як нерозривна частина концепції та ідеї театралізованого видовища 2. Драматургія та візуальна мова видовища, заходу, артпроекту. 3. Створення єдиного художнього образу видовища, заходу, артпроекту. 4. Взаємодія з глядачем: сценографія видовища як емоційний контакт.	1;4	10
<b>Разом</b>			<b>28</b>

## 11. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Назва теми	Кількість балів, які може отримати здобувач	
1	Аналіз впливу специфіки естрадного мистецтва на сценографію	4	
2	Аналіз особливостей роботи художника та режисера у процесі створення малих форм сценічного мистецтва	4	
3	Написати план-завдання художнику для створення сценографії естрадного/концертного номера (за вибором здобувача)	4	
4	Розробити костюм та грим для створення акторського образу в естрадному номері (за вибором здобувача)	4	
5	Опанування практичною частиною постановочної роботи режисера над естрадним/концертним номером із використанням сценографічного матеріалу.	7	
6	Опанування практичною частиною постановочної роботи режисера над масовим заходом, видовищем, артпроектом із використанням сценографічного матеріалу.	7	
<b>Разом</b>			<b>30</b>

*\* Підсумковим контролем передбачено створення сценографічного макета обраного (за власним вибором) номера, видовища, моновистави, заходу.*

## 12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

### Обов'язкова

- Бевзюк-Волошина Л. Сценограф чи режисер: пріоритет авторства в сучасному театрі (Електронний ресурс) – режим доступу до ресурсу: [irbis-nbuv.gov.ua](http://irbis-nbuv.gov.ua)
- Богатирьов В. О. Сценографічний образ вистави : навч. посіб. для студентів ВНЗ культури і мистецтва за спец. «Театральне мистецтво» / Володимир Богатирьов ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне : Олег Зень [вид.], 2017. – 21.
- Вітер Р. Сценічний костюм львівських театрів кінця ХХ-поч.ХХІ ст. Художні особливості, пошуки образності—Львів: Аз-Арт, 2008.
- Вовкун В. Мистецтво режисури масових видовищ. – підручник. – Київ : НАКККіМ, 2020.
- Голонська, О. І. Театри малих форм у культурному контексті Харкова першої третини ХХ століття. Харків: ХДАК, 2010. -200 с.
- Ковальчук О. Сценографічна практика у просторі ХХ ст. Київські реалії. – Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва НАН України. Київ: Фенікс, 2019.



*Допоміжна*

9. Паві П. Словник театру/ Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2006.
10. Українська сценографія 1920-2020. Театр ім. Івана Франка. Сценографічні пошуки власної естетики 1920-2020. Книга-альбом. Упорядник А.Дочевський, текст О. Ковальчук. -Київ: Вид.дім «Антиквар», 2019.
11. Шивнюк, О. Л. Історія костюму: навч. Посіб. Київ: знання, 2008. -375 с.